

Jaarrekening 2019

Stichting Heliomare

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1	Jaarrekening 2019	
5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2019	4
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2019	5
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2019	6
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2019	18
5.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	27
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	28
5.1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2019	29
5.1.9	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2019	30
5.1.10	Enkelvoudige balans per 31 december 2019	36
5.1.11	Enkelvoudige resultatenrekening over 2019	37
5.1.12	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	38
5.1.13	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2019	39
5.1.14	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	48
5.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	49
5.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	50
5.1.17	Overzicht langlopende schulden ultimo 2019 (enkelvoudig)	51
5.1.18	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2019	52
5.1.19	Vaststelling en goedkeuring	55
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	57
5.2.2	Nevenvestigingen	57
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	57

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-19 €	31-dec-18 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	111.288	289.111
Materiële vaste activa	2	39.747.086	41.316.186
Totaal vaste activa		39.858.374	41.605.297
Vlottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	1.694.864	4.578.517
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	18.752	49.598
Debiteuren en overige vorderingen	5	9.807.177	12.056.352
Liquide middelen	6	16.403.668	13.498.325
Totaal vlottende activa		27.924.461	30.182.792
Totaal activa		67.782.835	71.788.089
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Bestemmingsreserves	7	550.056	573.630
Bestemmingsfondsen		3.930.738	3.820.893
Algemene en overige reserves		12.725.023	10.354.927
Totaal groepsvermogen		17.205.817	14.749.450
Vorzieningen	8	4.162.389	8.459.082
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	31.513.790	27.020.190
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	10	14.900.839	21.559.367
Totaal passiva		67.782.835	71.788.089

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	2019 €	2018 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	12	39.518.247	37.428.069
Subsidies	13	29.099.378	28.371.098
Overige bedrijfsopbrengsten	14	<u>5.425.491</u>	<u>6.042.531</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		74.043.116	71.841.698
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	55.768.687	56.360.328
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	16	3.900.610	4.029.259
Overige bedrijfskosten	17	<u>11.233.099</u>	<u>13.484.955</u>
Som der bedrijfslasten		70.902.396	73.874.542
BEDRIJFSRESULTAAT		3.140.720	-2.032.844
Financiële baten en lasten	18	-684.353	-888.563
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>2.456.367</u></u>	<u><u>-2.921.407</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€
Toevoeging / onttrekking:			
Bestemmingsreserve huisvesting R&D		-23.574	-23.574
Bestemmingsfonds (Reserve aanvaardbare kosten)		109.845	-76.964
Algemene reserve		<u>2.370.096</u>	<u>-2.820.869</u>
		<u><u>2.456.367</u></u>	<u><u>-2.921.407</u></u>

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

	Ref.	2019		2018	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			3.140.720		-2.032.844
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	16	3.900.610		4.029.259	
- mutaties voorzieningen	8	<u>-4.296.693</u>		<u>1.716.464</u>	
			-396.083		5.745.723
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden		0		44.450	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	2.883.653		-2.535.552	
- vorderingen	5	2.249.175		2.471.086	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	30.846		-500.795	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	10	<u>331.514</u>		<u>-287.998</u>	
			5.495.188		-808.809
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>8.239.825</u>		<u>2.904.071</u>
Ontvangen interest	18	58		-48	
Betaalde interest (exclusief disagio)	9,18	<u>-676.294</u>		<u>-880.399</u>	
			-676.236		-880.447
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			<u>7.563.589</u>		<u>2.023.624</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen (im)materiële vaste activa	1, 2	-3.305.265		-1.702.022	
Desinvesteringen (im)materiële vaste activa	1, 2	1.144.621		4.778.937	
Overige mutaties (im)materiële vaste activa	1, 2	<u>6.957</u>		<u>66.811</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-2.153.687		3.143.726
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	9	1.524.173		3.400.000	
Aflossing langlopende schulden	9	-5.067.360		-5.260.040	
Mutatie overige langlopende schulden	9	<u>1.038.628</u>		<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-2.504.559		3.400.000
Mutatie geldmiddelen			<u><u>2.905.343</u></u>		<u><u>8.567.349</u></u>
Saldo liquide middelen per 1 januari	6	13.498.325		10.191.016	
Saldo liquide middelen per 31 december	6	<u>16.403.668</u>		<u>13.498.325</u>	
Mutatie geldmiddelen		<u>2.905.343</u>		<u>3.307.309</u>	

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Heliomare is gevestigd op de Relweg 51, Wijk aan Zee en is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 41227061.

De kern van Heliomare wordt gevormd door drie stichtingen:

- Stichting Heliomare
- Stichting Heliomare Onderwijs
- Stichting ZBC Heliomare

Stichting Heliomare levert diensten en producten op het gebied van revalidatie, dagbesteding, arbeidsintegratie en sport.

Stichting Heliomare Onderwijs levert diensten en producten op het gebied van speciaal onderwijs.

Stichting ZBC Heliomare levert momenteel geen diensten en producten.

Stichting Vrienden van Heliomare is een verbonden stichting die niet in de consolidatie betrokken is.

Voor wat betreft de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur is sprake van een personele unie: de leden van de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van de ene stichting vormen ook de Raad van Toezicht en Raad van Bestuur van de andere stichtingen. De uitvoering van de doelstellingen van de stichtingen is ondergebracht binnen één organisatie, met één organisatiestructuur.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op 31 december 2019.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655 Zorginstellingen, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Continuïteitsveronderstelling

Heliomare Zorg is juridisch een eenheid met Stichting Heliomare Onderwijs in Stichting Heliomare. Beide stichtingen Zorg en Onderwijs zijn met elkaar verbonden middels een RC-verhouding, gezamenlijke financiering en borgstellingen.

Toelichting op compliance dossiers

Stichting Heliomare heeft in 2019 twee compliance dossiers uitgewerkt en deze in 2020 afgewikkeld.

MSZ compliance-dossier

Eind 2018 heeft Heliomare geconstateerd dat er onjuistheden in haar zorgregistratie voor de MSZ waren. Heliomare heeft besloten de zorgregistratie per 1 januari 2019 aan te passen aan NZa-wet- en regelgeving. Heliomare heeft op 10 januari 2019 melding gedaan bij de NZa van mogelijke onjuistheden en heeft een onderzoek gestart.

Begin 2020 is het onderzoeksrapport, waarin is vastgesteld dat er € 8,1 miljoen euro zal worden terugbetaald aan de zorgverzekeraars ook besproken met de NZa. De NZa heeft haar onderzoek inmiddels afgerond en besloten geen boete of anderszins op te leggen aan Heliomare. Inmiddels zijn met de zorgverzekeraars schriftelijke afspraken gemaakt over de omvang van de te betalen bedragen en de termijnen (1,3 en 5 jaar) besproken. Dit heeft inmiddels geleid tot een aantal VSO's (vaststellingsovereenkomsten) met de zorgverzekeraars.

In de VSO's is voor de gevolgen van de Covid-19 pandemie een specifiek lid opgenomen. Indien Heliomare in liquiditeitsproblemen komt treden partijen in overleg over een tijdelijke opschorting van de terugbetalingen.

Fiscale compliance-dossier

Het tweede compliance-dossier heeft betrekking op onjuistheden in de omzetbelasting en de loonheffingen. De onjuistheden in de omzetbelasting bedroegen in totaal €1,1 miljoen voor de jaren 2014 tot en met 2018. In oktober 2019 is de suppletieaangifte over 2014 ad € 225k afgerekend met de Belastingdienst en in 2020 is de overige € 865k afgewikkeld op basis van suppletieaangiftes. In de loonheffing is de onjuistheid € 195k met betrekking tot het eigen autogebruik van dienstauto's en bussen ook in 2020 afgewikkeld met de belastingdienst.

Resultaatsontwikkeling 2019

Na twee verlieslijdende jaren 2017 € 3,1 miljoen (negatief) en 2018 € 2,9 miljoen (negatief) die zijn veroorzaakt door compliance afwikkelingen als hiervoor beschreven is het geconsolideerde eindresultaat voor 2019 € 2,5 miljoen (positief).

Stichting Heliomare

Stichting Heliomare heeft een resultaat behaald van € 2,0 miljoen positief. Dit resultaat is inclusief de verkoop van het pand Voorstraat Wijk aan Zee met een boekwinst van € 969k. Het genormaliseerde 2018 was - € 1.724k (negatief) en 2019 € 532k (positief), een resultaatverbetering van ruim € 2,2 miljoen.

De MSZ-opbrengsten zijn met € 2 miljoen gestegen waarvan € 770k op basis van de reguliere indexering en € 1,3 miljoen op basis van structurele productiviteitsverbeteringen (urenproductie en productiegroei in DBC's). Subsidies en overige opbrengsten (o.a. doorbelastingen aan Onderwijs - € 350k) zijn gedaald met - € 500k. In de kosten zijn de externe inhuurkosten gedaald met € 594k en zijn de personeelskosten (WAO en sociale lasten) als gevolg van loonkostenstijging gestegen met - € 278k. De afschrijvingslasten zijn structureel gedaald met € 199k door afstoting van panden en optimalisatie van ICT-middelen. Voorts zijn de financiële baten en lasten met € 220k gedaald door aflossing leningen als gevolg van verkoop panden.

Stichting Heliomare Onderwijs

Stichting Heliomare Onderwijs laat in 2019 een positief resultaat zien van € 486k, terwijl dit voor 2018 nog een verlies was van € 1,0 miljoen. Dit komt door hogere opbrengsten vanuit de rijksmiddelen voor 2019 (een verschil van € 959k, met name door groei leerlingaantal). Daarnaast zijn de personele lasten in 2019 significant lager dan in 2018 (€ 805k). Dit komt onder andere door veel lagere inzet van uitzendkrachten en het in 2019 niet hebben van een grote éénmalige uitkering. Samengevat is de belangrijkste structurele verbetering voor Stichting Heliomare Onderwijs dat sinds 1-10-2019 redelijk stabiel is in leerlingenaantal.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Prognose resultaat 2020

Het op dit moment geconsolideerd geprognosticeerd resultaat 2020 bedraagt €500k. Het resultaat van Stichting Heliomare zal naar verwachting €310k bedragen, het resultaat van Stichting Heliomare Onderwijs zal uitkomen op circa €190k.

Stichting Heliomare

Covid-19 is natuurlijk sterk van invloed op de zorgafdelingen van Heliomare. Waarbij kan worden opgemerkt dat de meeste afdelingen nu in september weer terug zijn op het productieniveau van voor maart 2020. Op dit moment is de Continuïteitsbijdrage wel opgenomen, maar met een berekening aan de veilige kant. Deze zal hoogstwaarschijnlijk in de realisatie hoger uitkomen (orde grootte €1,0 miljoen). Zie voor een nadere toelichting de paragraaf CB-regeling voor de MSZ.

Stichting Heliomare Onderwijs

Het resultaat van Onderwijs over 2020 zal positief zijn, al wordt het op dit moment lager ingeschat dan het resultaat van 2019. Er is een lagere instroom van cursisten voor de door Heliomare aangeboden beroepsopleidingen en er zijn ook voor onderwijs (indirecte) Covid-19 kosten. Deze extra kosten bestaan uit beschermingsmiddelen maar ook extra personeelslasten in verband met de opvang van leerkrachten die ziek of in quarantaine zijn.

Bovenstaand laat zien dat de operationele resultaten 2019 en de geprognosticeerde operationele resultaten 2020 positief zijn.

Meerjaren(liquiditeits)begroting

De liquiditeit voor beide stichtingen van Heliomare zijn gescheiden. Beide stichtingen zijn evenwel statutair en middels onderlinge zekerheden en borgstellingen verbonden. De gezamenlijke liquiditeit bedraagt ultimo 2019 € 16,3 miljoen. De liquiditeit van Stichting Heliomare (enkelvoudig) bedraagt ultimo 2019 € 10,6 miljoen. De liquiditeit van Stichting Heliomare Onderwijs bedraagt ultimo 2019 € 5,7 miljoen. Voor Stichting Heliomare Onderwijs loopt in 2020 door het afwickelen van de onderlinge lening met Stichting Heliomare de liquiditeit terug naar ruim € 3,2 miljoen en loopt in de jaren daarna weer op tot € 7,9 miljoen in 2025. De liquiditeitsprognose laat voor het Zorgdeel van Stichting Heliomare een dalende liquiditeitspositie zien tot een minimum van € 3,2 miljoen ultimo 2024.

Voor Stichting Heliomare Onderwijs zit de eventuele onzekerheid met betrekking tot de continuïteit in de verwevenheid met het zorgdeel van Stichting Heliomare waardoor de liquiditeit van Stichting Heliomare Onderwijs kan worden aangesproken indien door omstandigheden Stichting Heliomare niet kan voldoen aan haar verplichtingen. Voor Stichting Heliomare is er een onzekerheid met betrekking tot het meerjarenperspectief in verband met het moment van definitieve verkoop en overdracht van het pand Verlengde Voorstraat Wijk aan Zee (€ 1,6 miljoen).

De investering in het ED zal in 2021 en het eerste deel van 2022 worden gerealiseerd omdat nieuwe wettelijke eisen niet meer verwerkt worden door de leverancier in het huidige systeem Ecaris. De investering heeft een omvang van in totaliteit circa € 3 miljoen gebaseerd op de door Chipsoft uitgebrachte offerte van februari 2020. De verwachting is dat hiervan circa € 1,8 miljoen zal worden uitgegeven in 2021.

Uit de liquiditeitsprognose tot en met 2021 blijkt dat Stichting Heliomare aan haar betalingsverplichtingen zal kunnen voldoen, ook indien de definitieve verkoop en overdracht van het pand Verlengde Voorstraat Wijk aan Zee niet kan worden gerealiseerd.

Gevolgen van Covid-19

Sinds maart 2020 heeft Heliomare te maken met het Covid-19-virus. De continuïteitsrisico's voor Onderwijs als gevolg van Covid-19 achten wij heel beperkt. De opbrengsten in het onderwijs zijn vrijwel geheel gebaseerd op rijksbekostiging. De bekostiging blijft doorlopen ongeacht of de kinderen op school of thuis onderwijs volgen. Extra kosten inzake preventieve maatregelen en vervanging van medewerkers die vanwege Covid-19 in hun directe omgeving niet voor de klas kunnen staan en worden vervangen lijken vooralsnog beperkt.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

CB-regeling voor de MSZ

Voor de Medisch specialistische zorg (MSZ) hebben de zorgverzekeraars via ZN met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) op 17 juli 2020 een overeenkomst gesloten met het bepalen van een aanneemsom Continuïteitsbijdrage-regeling (CB-regeling).

De revalidatiecentra zijn via Revalidatie Nederland lid van de NVZ. De gemaakte afspraken met de ziekenhuizen zijn ook van toepassing op de revalidatiecentra. De instellingen konden op basis van de brief van ZN van 21 april 2020 bevoorschotting aanvragen. Heliomare heeft dit ook aangevraagd. De bepaling van bevoorschotting vindt automatisch plaats en is op basis van het verschil tussen de contractwaarde en de declaraties. Daarmee worden de gedeerde inkomsten bevoorschot.

Bankconvenanten

In de overeenkomst (november 2015) met de Rabobank (lening en rekening courant krediet) zijn de volgende financiële convenanten opgenomen:

- DSCR 2019/2020/2021: minimaal 1,2/1,4/1,4
- Solvabiliteitsratio: minimaal 25%

Met de Rabobank is recentelijk overeengekomen dat de financiële convenanten als volgt zijn:

- DSCR 2019/2020/2021: minimaal 1,2/1,0/1,1
- Solvabiliteitsratio: minimaal 25%

Op basis van de realisatie 2019, de prognose 2020 en 2021 is er geen reden om te veronderstellen dat de aangepaste financiële convenanten niet zullen worden behaald. Hierbij is de realisatie van de geprognostiseerde resultaten 2020 en begrote resultaten 2021 essentieel.

Waiver Rabobank

De Bank heeft op basis van de door de accountant gecontroleerde jaarcijfers van 2018 een breach geconstateerd op de Solvabiliteitsratio en de Debt Service Coverage ratio. De Bank heeft op grond hiervan op 12 augustus 2020 een waiver afgegeven. Zij maakt geen gebruik van haar recht om al hetgeen de Bank uit hoofde van of in samenhang met de Overeenkomst te vorderen. Voorwaarde hierbij is dat de gecontroleerde jaarrekeningen 2019 uiterlijk 1 november 2020 aangeleverd moeten zijn.

Conclusie raad van bestuur

Bovenstaande toelichting rechtvaardigt dat de jaarrekening voor Stichting Heliomare is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Stelselwijziging

Stichting Heliomare past met ingang van het boekjaar 2019 voor de onderhoudskosten de componentenbenadering toe, waardoor de onderhoudsbedragen als onderdeel van de materiële vaste activa worden geactiveerd, mits aan de activeringscriteria wordt voldaan. Tot het boekjaar 2019 werden deze kosten via de resultatenrekening verwerkt. De reden voor de stelselwijziging is de wijziging van RJ 212 met betrekking tot de verwerkingswijze van groot onderhoud, waardoor het niet langer is toegestaan de kosten van groot onderhoud via de resultatenrekening te verwerken. De stelselwijziging is prospectief verwerkt per 1 januari 2019.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Heliomare zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende stichtingen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van Stichting Heliomare. Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van Stichting Heliomare.

De tot de groep behorende stichtingen die zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening betreffen:

	<u>Centrale leiding</u>	<u>Resultaat over 2019</u>	<u>Eigen vermogen per 31-12-2019</u>
		€	€
Stichting Heliomare, Wijk aan Zee,	ja	1.970.437	9.622.782
Stichting Heliomare Onderwijs, Wijk aan Zee	ja	485.936	7.782.455
Stichting ZBC Heliomare, Wijk aan Zee	ja		5.947
		<u>2.456.373</u>	<u>17.411.184</u>

Op grond van artikel 7, lid 6 van de Regeling verslaggeving WTZi is de volgende stichting buiten de consolidatie gebleven:

- Stichting Vrienden van Heliomare

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf "Consolidatie" worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Heliomare.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief, rekening houdend met een geschatte restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen	0% - 10%
- Terreinvoorzieningen	5%
- Verbouwingen	5% - 10%
- Machines en installaties	5% - 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen	10% - 33,3%
- Transportmiddelen	20%
- ICT & automatisering	20% - 33,3%

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt vanaf boekjaar 2019 volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden onderhoudskosten als onderdeel van de materiële vaste activa geactiveerd, mits aan de activeringscriteria is voldaan.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de hoogste van de directe en indirecte opbrengstwaarde te hanteren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Bij een dergelijk waarderingsvraagstuk inzake de materiële vaste activa wordt een locatie als kleinste kasstroom genererende eenheid aangemerkt. De combinatie in de vastgoedportefeuille van panden in eigendom en huurlocaties geeft de organisatie flexibiliteit op korte en middellange termijn om te reageren op de wijzigingen in de marktomstandigheden.

Als indirecte opbrengstwaarde wordt een bedrijfswaardeberekening gemaakt gebaseerd op de netto contante waarde van de toekomstige kasstromen. De directe opbrengstwaarde is gebaseerd op recente taxatierapporten van een bedrijfsmakelaar. Voor de bijzondere waardevermindering wordt gekozen voor een afboeking tot aan de hoogste waarde van directe en indirecte opbrengstwaarde.

Terugname bijzondere waardevermindering

Een in voorgaande jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies wordt teruggenomen indien er een wijziging in de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde heeft plaatsgevonden sedert de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de realiseerbare waarde, waarbij deze waarde niet hoger is dan de oorspronkelijke boekwaarde voor eerdere impairments.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Heliomare maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en houdt geen handelsportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding tegen reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaarding van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Zie voor een nadere toelichting de cijfermatige toelichting bij de van toepassing zijnde, specifieke voorzieningen.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Risicobeheersing van financiële instrumenten

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan rente-, krediet- en liquiditeitsrisico. Heliomare maakt geen gebruik van derivaten.

Kredietrisico

De instelling loopt kredietrisico over handels- en overige vorderingen alsmede de liquide middelen. Het maximale kredietrisico dat de instelling loopt bedraagt € 29 miljoen (waarvan € 16,4 miljoen aan liquide middelen). Doordat het kredietrisico is geconcentreerd bij de NZa en bij zorgverzekeraars bestaat er een gering risico dat deze partijen niet aan hun verplichtingen zullen voldoen. Tegenover de genoemde vorderingen heeft Heliomare ultimo 2019 bovendien een bedrag van € 4,3 miljoen aan voorschotten van zorgverzekeraars openstaan.

Renterisico

Het beleid van Heliomare is erop gericht om de invloed van bewegingen in de hoogte van de rente de continuïteit van Heliomare niet in gevaar te laten brengen en om zo laag mogelijke rentelasten op vreemd vermogen te realiseren.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico wordt door Heliomare beheerst door in het strategische en tactische beleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities welke toereikend zijn voor de bedrijfscontinuïteit. Voor de korte termijn maakt Heliomare gebruik van een liquiditeitsprognose waarbij rekening wordt gehouden met de alle mogelijke kasstromen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten en lasten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Handreiking omzetverantwoording

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten voor Revalidatie heeft Heliomare de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in de "Handreiking Omzetverantwoording MSZ".

Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar

Heliomare heeft met de zorgverzekeraars voor 2019 schadelastafspraken op basis van plafondatafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2019 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2019 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording. Deze correcties zijn conform de handreiking omzetverantwoording op de omzet 2019 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2019. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

Overheidssubsidies en overheidsheffingen

Voor zover van toepassing worden overheidssubsidies aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Overheidsheffingen worden verwerkt in de periode waarop de heffingen betrekking hebben.

Personele lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen Zorg

Stichting Heliomare heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Heliomare. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Heliomare betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2019 bedroeg de dekkingsgraad 96,5%. In augustus 2020 bedroeg de dekkingsgraad 90,1%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 123,4%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 8 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Heliomare heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Heliomare heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Pensioenen Onderwijs

Stichting Heliomare Onderwijs heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De Stichting Heliomare Onderwijs heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting Heliomare Onderwijs heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde boekjaar in de jaarrekening verantwoord. In december 2019 bedroeg de dekkingsgraad 97,8%. In augustus 2020 bedroeg de dekkingsgraad 88,1%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 126,6%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Heliomare heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Heliomare heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

5.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Software	111.288	289.111
Totaal immateriële vaste activa	<u>111.288</u>	<u>289.111</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	289.111	512.150
Af: afschrijvingen	177.823	217.095
Af: correcties	0	5.944
Boekwaarde per 31 december	<u>111.288</u>	<u>289.111</u>

Toelichting:

De software betreft o.a. investeringen in het elektronisch dossier, het salaris- en personeelsadministratiesysteem en de stuurinformatie management tools. Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

2. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	27.874.557	29.440.206
Niet aan het primaire proces dienstbare gebouwen	1.486.084	1.194.008
Machines en installaties	6.075.671	6.352.263
Anderen vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	4.041.267	4.258.320
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	269.507	71.389
Totaal materiële vaste activa	<u>39.747.086</u>	<u>41.316.186</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	41.316.186	48.266.130
Bij: investeringen	3.305.265	1.702.022
Bij: correcties	0	5.944
Af: afschrijvingen	3.722.787	3.812.162
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	1.144.621	4.778.937
Af: overige mutaties	6.957	66.811
Boekwaarde per 31 december	<u>39.747.086</u>	<u>41.316.186</u>

Toelichting:

Het pand aan de Verlengde Voorstraat 8, te Wijk aan Zee is geherrubriceerd naar de "niet aan het primaire proces dienstbare gebouwen aangezien het pand in 2019 niet meer in gebruik was. De verwachte verkoop is in 2020.

Onder gebouwen is in juli 2019 een bedrag van €1,5M geactiveerd in verband met een financial lease contract die is afgesloten met BUKO in verband met de plaatsing van een uitbreidingslocatie. Dit betreft een financieringscontract die is afgesloten voor 15 jaar met ingang van juli 2019. Op basis van RJ 292.120 merken wij dit contract aan als een financial leascontract. Juridische eigendom van de uitbreidingslocatie blijft bij Buko.

Met ingang van het boekjaar 2019 wordt voor de onderhoudskosten de componentenbenadering toegepast. Hierbij zijn onderhoudskosten als onderdeel van de materiële vaste activa geactiveerd, mits aan de activeringscriteria is voldaan. De stelwijziging met ingang van 2019 heeft geleid tot een activering van onderhoudskosten voor een bedrag van in totaal €28K.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten A-segment	6.608.932	6.385.437
Af: ontvangen voorschotten	-4.655.095	-1.760.249
Af: voorziening onderhanden werk	-258.973	-46.671
	<u>1.694.864</u>	<u>4.578.517</u>
Totaal onderhanden projecten	<u>1.694.864</u>	<u>4.578.517</u>

Toelichting:

De waarde van de onderhanden projecten is ontleend aan de waarde die bepaald is op basis van opbrengstwaarde van de reeds uitgevoerde verrichtingen per 31 december 2019.

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringoverschot AWBZ/WMO/WLZ

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	49.598	0	49.598
Financieringsverschil boekjaar	0	0	30.759	30.759
Correcties voorgaande jaren	-12.007	0	0	-12.007
Betalingen/ontvangsten		-49.598	0	-49.598
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-12.007</u>	<u>-49.598</u>	<u>30.759</u>	<u>-30.846</u>
Saldo per 31 december	<u>-12.007</u>	<u>0</u>	<u>30.759</u>	<u>18.752</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Dagbesteding (Care) c c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	18.752	49.598
Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	202.632	218.722
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	171.873	169.124
Totaal financieringsverschil	<u>30.759</u>	<u>49.598</u>

5. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	2.028.644	3.269.195
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	4.095.576	4.408.590
Vorderingen op gelieerde stichtingen	85.788	20.657
Overige vorderingen	3.203.252	3.099.055
Vooruitbetaalde bedragen	393.917	1.258.855
Totaal overige vorderingen	<u>9.807.177</u>	<u>12.056.352</u>

Toelichting:

De post Nog te factureren omzet DBC's heeft betrekking op DBC's/ DBC's zorgproducten over het jaar 2019, die per 31 december 2019 afgerond zijn, maar nog niet gefactureerd. In de overige vorderingen is een bedrag van €1.437.061 (2018: €1.354.829) opgenomen in verband met de nog te ontvangen rijksvergoedingen over het boekjaar. Een bedrag van €486.550 is opgenomen in verband met verstrekte transitievergoedingen die voor een deel gecompenseerd worden door het UWV. Dit betreft een compensatie die met ingang van 2019 wordt verleend.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bankrekeningen	16.391.135	13.493.274
Kassen	12.533	3.745
Kruisposten	0	1.306
Totaal liquide middelen	<u>16.403.668</u>	<u>13.498.325</u>

Toelichting:

In de liquide middelen zijn per 31 december 2019 bankgaranties inbegrepen voor een bedrag van € 40.162 (per 31 december 2018: € 40.162), die niet vrij beschikbaar zijn. De overige liquide middelen zijn vrij beschikbaar. Stichting Heliomare beschikt over een kredietfaciliteit van € 2 miljoen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bestemmingsreserves	550.056	573.630
Bestemmingsfondsen	3.930.738	3.820.893
Algemene en overige reserves	12.725.023	10.354.927
Totaal groepsvermogen	<u>17.205.817</u>	<u>14.749.450</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-19</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserve huisvesting R&D	573.630	-23.574	0	550.056
Totaal bestemmingsreserves	<u>573.630</u>	<u>-23.574</u>	<u>0</u>	<u>550.056</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-19</u>
	€	€	€	€
Egalisatiefonds sporthal	159.878	0	0	159.878
Bestemmingsfondsen (reserve aanvaardbare kosten Wlz)	3.661.015	109.845	0	3.770.860
Totaal bestemmingsfondsen	<u>3.820.893</u>	<u>109.845</u>	<u>0</u>	<u>3.930.738</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-19</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	10.354.927	2.370.096	0	12.725.023
Totaal algemene en overige reserves	<u>10.354.927</u>	<u>2.370.096</u>	<u>0</u>	<u>12.725.023</u>

Toelichting:

De bestemmingsreserve huisvesting R&D is in 2013 gevormd door het bestuur van Stichting Heliomare (€ 520.000,- uit algemene reserve Stichting Heliomare en € 187.216,- vanuit Stichting KHO-Heliomare). Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de in 2013 opgeleverde huisvesting van het bedrijfsonderdeel Research & Development. De bestemmingreserve huisvesting R&D is een onderdeel van en behoort tot de vrije reserve.

Het egalisatiefonds sporthal heeft betrekking op een geormerkte gift van de provincie Noord-Holland in 1984 ten behoeve van de bouw van de sporthal. In 2019 zijn geen afschrijvingen geweest op de sporthal.

Het bestemmingsfonds (reserve aanvaardbare kosten Wlz) is een balanspost die alleen kan wijzigen door toevoeging of onttrekking van het verschil tussen de exploitatiekosten en de aanvaardbare kosten van de Wlz-zorg van dat jaar of door onttrekkingen die worden gedaan ten behoeve van de exploitatie van Wmo- en/of Jeugdwet zorg. Cf. Beleidsregel BR-REG-17130C.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	2.456.367	-2.921.407
Herwaardering materiële vaste activa	0	0
Af: Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	0	0
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	0	0
Totaalresultaat van de instelling	<u>2.456.367</u>	<u>-2.921.407</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-19
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatiekosten	56.101	12.898	40.331	6.221	22.447
Voorziening PLB, PBL en spaarverlof	3.193.587	377.263	386.516	0	3.184.334
Voorziening jubileumuitkeringen	228.313	169.306	39.121	4.243	354.255
Voorziening omzet correcties	2.842.002	148.920	2.987.102	3.820	0
Voorziening Optimum Care	400.000	0	52.847	347.153	0
Voorziening BTW correcties	1.153.035	0	792.180	360.855	0
Voorziening langdurig zieken	586.044	556.064	513.331	27.424	601.353
Totaal voorzieningen	8.459.082	1.264.451	4.811.428	749.716	4.162.389

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-19
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.178.231
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	4.764.931
Hiervan langlopend (> 5 jr.)	121.723

Toelichting per categorie voorziening:*Voorziening reorganisatiekosten*

De voorziening reorganisatiekosten is gebaseerd op mogelijke toekomstige premiebetalingen t.b.v. pensioenverplichtingen en transitievergoedingen voor medewerkers die de organisatie hebben of gaan verlaten.

Voorziening PLB, PBL en spaarverlof

De voorziening PLB en PBL (persoonlijk levensfase gebonden budget conform cao-Z en cao-GZ) en spaarverlof bestaat naast opgebouwde rechten van de jaren 2011-2019 uit een voorziening voor de overgangsregeling 45+. Het deel van de voorziening dat betrekking heeft op de opgebouwde rechten is opgenomen voor de nominale waarde. Van het toekomstig recht is de contante waarde opgenomen tegen een een disconteringsvoet van 0,05%. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde wordt verantwoord als dotatie. De voorziening spaarverlof is gevormd voor medewerkers die een regeling hebben getroffen.

Voorziening jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde blijfkans en de disconteringsvoet bedraagt respectievelijk 83,9% en 0,05%.

Voorziening omzet correcties

Eind 2018 is intern geconstateerd dat een deel van de tijdbesteding in de klinische DBC-zorgproducten onvoldoende herleidbaar is tot de (primaire) vaststelling. Het verschil tussen de gehanteerde normtijden en de werkelijke tijdbesteding is intern onderzocht en voorgelegd aan zorgverzekeraars en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Vooruitlopend op besluitvorming voor verzekeraars en NZa is een impactberekening over 2015-2018 opgesteld op basis waarvan een voorziening was gevormd. Inmiddels is met alle verzekeraars een vaststellingsovereenkomsten afgesloten en de voorziening geherrubriceerd naar de overige (langlopende en kortlopende) schulden.

Voorziening optimum care

In 2019 is intern geconstateerd dat op de optimum care in de periode 2017 t/m 2019 in de klinische DBC-zorgproducten de toeslag voor chronische beademing - revalidatie (190982) en ademhalingsondersteuning (190879) gelijktijdig zijn geregistreerd. In 2020 heeft hierover afstemming plaatsgevonden met de zorgverzekeraars, hetgeen geleid heeft tot een terugbetalingsverplichting van € 52.847.

Voorziening BTW correcties

Eind 2018 is vastgesteld is dat er voor verschillende geleverde diensten ten onrechte geen BTW in rekening is gebracht. Dit heeft inmiddels geleid tot een suppletieaangiftes over de jaren 2014 t/m 2018.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2019 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Schulden aan banken	24.363.741	22.275.674
Financial leaseverplichting	1.358.790	0
Af: disagio betaald op langlopende leningen	165.975	174.091
Overige langlopende schulden	5.957.234	4.918.607
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>31.513.790</u>	<u>27.020.190</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Stand per 1 januari	27.174.627	32.349.668
Bij: Herclassificatie Rabobank lening van kortlopend naar langlopend	3.315.000	0
Bij: nieuwe leningen	1.524.173	0
Af: aflossingen	5.067.360	5.175.041
Stand per 31 december	<u>26.946.440</u>	<u>27.174.627</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.223.910	4.898.952
Af: disagio betaald op langlopende leningen	165.975	174.091
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>25.556.555</u>	<u>22.101.583</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.223.910	4.898.452
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	25.722.530	22.275.674
Hiervan langlopend (> 5 jr.)	21.590.352	18.848.731

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden (onder 5.1.8). De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De toename van de schulden aan bank wordt veroorzaakt door de herrubricering van de lening van de Rabobank van kortlopende schulden naar langlopende schulden. Op basis van de cijfers uit deze jaarrekening worden de convenantratio's niet langer doorbroken.

In 2015 zijn Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs met de Coöperatieve Rabobank IJmond U.A. een overeenkomst van investeringsfaciliteit aangegaan. Daarin stelt de bank aan Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs een investeringsfaciliteit ter beschikking tot een maximumbedrag van € 3.400.000. In mei 2018 is deze investeringsfaciliteit voor maximumbedrag benut. In het kader hiervan zijn de volgende zekerheden afgegeven:

- Er is een solvabiliteitsratio afgegeven van minimaal 25%.
- Er is een Debt Service Coverage Ratio afgegeven van minimaal 1,2.
- Er is een cross-default afgegeven door Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs.
- Er is een hoofdelijke medeschuldverbintenis afgegeven voor de leningen.
- Verpanding van de huidige en toekomstige inventaris, de huidige en toekomstige voorraden en de vorderingen op derden, en ter zake van die vorderingen de rechten uit verzekeringsovereenkomsten door Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs.
- Er is een Pari-Passu Verklaring afgegeven door Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs.
- Er is een positieve en negatieve hypotheekverklaring afgegeven door Stichting Heliomare inzake alle onroerende zaken.
- No change of structure, afgegeven door Stichting Heliomare
- No further indebtedness, afgegeven door Stichting Heliomare

Juli 2019 is Heliomare een Financial leaseverplichting aangegaan met een looptijd van 15 jaar tegen een rente van 3,5% in verband met de uitbreidingslocatie de Velst.

Het disagio heeft betrekking op de omzetting van een aantal leningen naar Wfz-geborgde leningen in 2016.

De overige schulden bestaan uit een aantal vaststellingsovereenkomsten die zijn afgesloten met de zorgverzekeraars ter definitieve afwikkeling en terugbetaling van de te veel gedeclareerde zorg over de schadelastjaren 2015-2018.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

10. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Schuld aan bank	0	3.315.001
Crediteuren	942.034	1.169.628
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.114.101	4.898.950
Financial leaseverplichting	109.809	0
Kortlopende deel overige langlopende schulden	2.156.283	0
Belastingen en sociale premies	3.668.778	2.850.701
Schulden terzake pensioenen	294.100	656.470
Nog te betalen salarissen	17.473	81.414
Schulden uit hoofde van transitierегeling	0	79.351
Overige schulden	4.066.044	4.129.815
Te verrekenen met zorgverzekeraars	462.023	1.999.079
Vakantiegeld	1.576.032	1.683.746
Vakantiedagen	413.360	363.672
Overlopende passiva	80.802	331.540
Totaal overige kortlopende schulden	<u>14.900.839</u>	<u>21.559.367</u>

Toelichting:

De schuld aan bank is in 2019 onder de langlopende leningen verantwoord (2018: kortlopend). Dit aangezien er op basis van de jaarrekening 2019 wordt voldaan aan de bankcovenantratio's en er naar verwachting in de komende periode eveneens aan de bankcovenantratio's zal worden voldaan.

De kortlopende aflossingsverplichting is significant gedaald vanwege de aflossing van een vijftal Rabobankleningen begin 2019. Zie tabel opgenomen onder 5.1.17.

Belastingen en sociale premies zijn significant toegenomen vanwege het feit dat er definitieve naheffings aanslagen zijn ontvangen over de jaren 2014-2018.

Ten opzichte van 2018 is in 2019 een bedrag van €2,2 miljoen verantwoord als kortlopende deel van de overige langlopende schulden, gerelateerd aan de afwikkeling van MSZ compliance dossier in 2020. Ten opzichte van 2018 heeft in 2019 ook de eindafrekening met het RKZ plaatgevoonden over de jaren 2017-2019 voor een totaalbedrag van €0,6 miljoen. In de overige schulden is verder een eenmalige uitkering op basis van CAO-Z 2019 opgenomen voor een bedrag van €0,6 miljoen.

Te verrekenen met zorgverzekeraars heeft betrekking op de DBC-facturatie over eerdere jaren. Dit is het bedrag dat per 31 december 2019 naar verwachting aan de zorgverzekeraars zal moeten worden terugbetaald als gevolg van de overschrijding van de productieplafonds. Deze post dient daarom in samenhang met de onder punt 8 opgenomen vordering "Nog te factureren omzet DBC" te worden beschouwd.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

11. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Claims

Het pand 'de Velst' kent een lekkage probleem met de speeldaken dat vermoedelijk wordt veroorzaakt door de dakconstructie. Op dit moment lopen er onderzoeken naar de precieze toedracht van de problemen. Bij dit lopende deskundigenonderzoek zijn ook de bij de bouw deelnemende partijen betrokken. De omvang van de schade en herstelwerkzaamheden kunnen nog niet betrouwbaar worden vastgesteld voor het indienen van een mogelijke schadeclaim.

Meerjarige financiële verplichtingen

	korter dan 1 jaar	1 en 5 jaar	langer dan 5 jaar	Totaal
	€	€		€
Meerjarige onderhoudsverplichting Kind Jeugd Centrum	52.842	211.366	264.208	528.416
ICT verplichtingen	775.946	828.092	0	1.604.038
TD (Kleinonderhoud) verplichtingen	193.681	0	0	193.681
Lease verplichtingen	8.305	32.530	0	40.835
Overige verplichtingen	337.140	128.198	0	465.338
Totaal	1.367.914	1.200.186	264.208	2.832.308

Voor het Kind Jeugd Centrum heeft stichting Heliomare Onderwijs een regeling kosten gemene regeling afgesloten met stichting Heliomare waarin de kosten van huisvesting worden verdeeld conform de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde verhouding tussen onderwijs en zorg van 72% : 28%. Heliomare Onderwijs mag hooguit overeenkomstig de vergoeding ingevolge de doordecentralisatieovereenkomst ad € 698.391 tussen gemeente Heemskerk en Heliomare Onderwijs aan de kosten van onderwijshuisvesting bijdragen.

BAPO

Onder voorwaarden kan het personeel vanaf de leeftijdsgrens van 52 jaar gebruik maken van de regeling Bevordering Arbeids Participatie Ouderen (BAPO). Voor de BAPO verplichting is geen voorziening gevormd.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2019 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 23.601,4 miljoen tegen prijsniveau 2018 (2018: € 22.542,3 prijsniveau 2017).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2019. Heliomare is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting, evenals in voorgaand jaar, niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

Huurverplichtingen

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De lopende huurverplichtingen zijn als volgt:</i>		
Huurverplichtingen korter dan 1 jaar	662.962	563.135
Huurverplichtingen tussen 1 en 5 jaar	1.435.058	1.207.996
Huurverplichtingen langer dan 5 jaar	1.585.920	0
Totaal van huurverplichtingen	3.683.940	1.771.131

Informatieverplichting aan de Gemeente Heemskerk in verband met borgstellingsovereenkomst

Overeenkomstig de afspraken met de gemeente Heemskerk in het kader van de borgstelling voor de financiering van locatie de Velst verantwoordt Heliomare in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Heliomare de volgende informatie:

- Debt Service Coverage Ratio (DSCR) 2019: 2,6 (2018: 1,0)
- Personeelsratio 2019: 83,0% (2018: 88,4%)
- Solvabiliteit 2019: 24,8% (2018: 22,6%)

In het geconsolideerd jaarverslag van Stichting Heliomare is geen inhoudelijk jaarverslag opgenomen. Wel wordt een voorwoord opgesteld welke separaat met de gemeente Heemskerk wordt gedeeld.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij Coöperatieve Rabobank IJmond Noord bedraagt per 31 december 2019 € 2 miljoen. (2018: € 2 miljoen) en de rente EURIBOR plus 0,25%-punt. Ultimo 2019 was er, evenals ultimo 2018, geen aanwending van deze kredietfaciliteit.

De verstrekte bankgaranties betreft voor een deel van € 40.162 (31 december 2018: € 40.162) gelden op een geblokkeerde bankrekening die niet vrij beschikbaar is en voor een deel van € 95.620 (31 december 2018: € 95.620) een inperking op de kredietfaciliteit bij Coöperatieve Rabobank IJmond Noord. Ultimo 2019 bedragen de verstrekte bankgaranties in totaal € 135.783 .

Indien het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) op zijn garantieverplichtingen wordt aangesproken en in het extreme geval het vermogen van WfZ onvoldoende is om aan de garantieverplichtingen te voldoen, dan kan het WfZ via de obligoverplichting een beroep doen op financiële hulp van de WfZ-deelnemers. De hulp wordt in dat geval geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WfZ. Het obligo bedraagt maximaal 3% van de restantschuld van de geborgde leningen. De mogelijke verplichting voor Stichting Heliomare bedraagt derhalve € 252.168 (2018: € 357.343).

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Software	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbetalingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	1.325.857	0	0	0	0	1.325.857
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.036.746	0	0	0	0	1.036.746
Boekwaarde per 1 januari 2019	289.111	0	0	0	0	289.111
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	0	0	0	0
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	177.823	0	0	0	0	177.823
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	177.823	0	0	0	0	177.823
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	1.325.857	0	0	0	0	1.325.857
- cumulatieve afschrijvingen	1.214.569	0	0	0	0	1.214.569
Boekwaarde per 31 december 2019	111.288	0	0	0	0	111.288
<i>Afschrijvingspercentage</i>	20% - 33,3%					

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- Gebouwen en terreinen	Niet aan primaire proces dienst- bare gebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019							
- aanschafwaarde	53.731.894	4.488.229	11.641.903	10.092.313	71.389	0	80.025.728
- cumulatieve afschrijvingen	24.291.688	3.294.221	5.289.640	5.833.993	0	0	38.709.542
Boekwaarde per 1 januari 2019	29.440.206	1.194.008	6.352.263	4.258.320	71.389	0	41.316.186
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	2.067.970	0	87.407	880.380	269.508	0	3.305.265
- geactiveerd in boekjaar	3.464	0	0	60.969	-64.433	0	0
- afschrijvingen	2.090.889	145.355	363.999	1.122.544	0	0	3.722.787
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0
- overige mutaties	0	0	0	0	-6.957	0	-6.957
- herrubricering aanschafwaarde	-5.204.703	5.204.703					
- herrubricering cumulatieve afschrijvingen	3.658.509	-3.658.509					
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>							0
.aanschafwaarde	0	0	9.921	1.092.247	0	0	1.102.168
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	9.921	1.092.247	0	0	1.102.168
- <i>desinvesteringen</i>							0
.aanschafwaarde	0	3.416.715	0	132.819	0	0	3.549.534
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	2.307.952	0	96.961	0	0	2.404.913
per saldo	0	1.108.763	0	35.858	0	0	1.144.621
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-1.565.650	292.076	-276.592	-217.053	198.118	0	-1.569.101
Stand per 31 december 2019							
- aanschafwaarde	50.595.161	6.276.217	11.719.389	9.747.627	333.940	0	78.672.334
- activering in het boekjaar	3.464	0	0	60.969	-64.433	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	22.724.068	4.790.133	5.643.718	5.767.329	0	0	38.925.248
Boekwaarde per 31 december 2019	27.874.557	1.486.084	6.075.671	4.041.267	269.507	0	39.747.086
Afschrijvingspercentage	Variabele % van 0%, 1,81%, 4,66%, 5% en 10%	10% afwijkend 2,6%	5% en 10%	10%, 20% en 33,3%	Geen		

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2019

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2018	Nieuwe leningen in 2019	Aflossing in 2019	Restschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Aflossingswijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Phelps	6-nov-84	226.890	40	onderhands	5,00%	67.115		9.867	57.248	0	5	Annuitair	10.360	Hypotheekclausule
Rabobank	1-jan-01	3.176.462	25	hypotheclair	1,90%	889.411		889.411	0	0	0	Lineair		Pos./neg. Hyp.clausule
Nat.Ned.	30-aug-13	1.983.996	7	hypotheclair	1,40%	472.380		283.428	188.952	0	0	Lineair	188.952	Garantie WfZ
Nat.Ned.	30-aug-13	10.168.092	33	hypotheclair	3,01%	8.524.764		308.124	8.216.640	6.676.020	27	Lineair	308.124	Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	1.000.000	35	hypotheclair	4,60%	714.287		714.287	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	1.000.000	30	hypotheclair	4,60%	666.668		666.668	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	1.300.000	15	hypotheclair	4,60%	433.333		433.333	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	2.200.000	20	hypotheclair	4,60%	1.100.001		1.100.001	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
NWB	1-dec-15	14.600.000	30	hypotheclair	2,17%	14.306.667		493.333	13.813.334	11.346.667	28	Lineair	493.333	Borgstelling gemeente Heemskerk
	1-mei-18	3.400.000	10	hypotheclair	2,75%	3.315.001		113.332	3.201.669	2.635.009	9	Lineair	113.332	Hypotheekclausule
BUKO	1-jul-19	1.524.174	15	Financial lease	3,50%	0		55.576	1.468.598	932.656	14	Lineair	109.809	Geen
Totaal						30.489.626	0	5.067.360	26.946.440	21.590.352			1.223.910	

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

BATEN

12. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	37.022.822	34.974.547
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	343.176	359.382
Opbrengsten Jeugdzorg	0	422
Opbrengsten Wmo	1.473.437	1.496.124
Overige zorgprestaties	678.812	597.594
Totaal	39.518.247	37.428.069

Toelichting:

De MSZ-opbrengsten zijn met € 2 miljoen gestegen waarvan € 0,8 miljoen op basis van de reguliere indexering en € 1,3 miljoen op basis van structurele productiviteitsverbeteringen (urenproductie en productiegroei in DBC's).

13. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Subsidies ministerie OC&W	23.488.064	22.528.793
Rijksbijdrage werkplaatsfunctie en medische faculteit van UMC's	0	0
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van Veiligheid en Justitie	0	0
Beschikbaarheidsbijdrage opleidingen	681.268	751.643
Subsidies Wlz/Zvw zorg	1.317.236	1.262.931
Rijkssubsidies ministerie van VWS	0	0
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	2.547.531	2.765.366
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	84.750	57.500
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	980.529	1.004.865
Totaal	29.099.378	28.371.098

Toelichting:

De subsidieopbrengsten zijn gestegen met € 1 miljoen door hogere opbrengsten vanuit de rijksmiddelen voor 2019, met name door een groei in de leerlingaantallen.

14. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):	5.425.491	6.042.531
Totaal	5.425.491	6.042.531

Toelichting:

In de overige opbrengsten is de boekwinst ten bedrage van €1 miljoen (2018: € 1,5 miljoen) in verband met de desinvesteringen op Materiële vaste activa inbegrepen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

15. Personeelskosten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Lonen en salarissen	41.031.226	41.177.717
Sociale lasten	6.809.646	6.824.552
Pensioenpremies	4.589.324	4.293.747
Andere personeelskosten	1.480.374	1.383.018
Subtotaal	53.910.570	53.679.034
Personeel niet in loondienst	1.858.117	2.681.294
Totaal personeelskosten	55.768.687	56.360.328
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Revalidatie, Sport & Arbeid	403	410
Onderwijs	295	295
R&D	7	7
Facilitaire en Stafdiensten	79	80
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	784	792
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

16. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
- immateriële vaste activa	177.823	217.095
- materiële vaste activa	3.722.787	3.812.165
Totaal afschrijvingen	3.900.610	4.029.259

17. Overige bedrijfskosten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.321.145	2.209.876
Algemene kosten	5.273.036	6.145.513
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.094.581	2.190.539
Onderhoud en energiekosten:	1.562.146	1.636.208
Huur en leasing	690.198	580.730
Dotaties en vrijval voorzieningen	-708.007	722.089
Totaal overige bedrijfskosten	11.233.099	13.484.955

Toelichting:

De significante daling in de algemene kosten van €900k heeft voor €505k betrekking op lagere advieskosten ten opzichte van 2018, waarin hogere kosten zijn gemaakt in verband met de compliance dossiers. Verder was er in 2018 sprake van buitengewone uitgaven van ruim €330k in verband met asbestsanering wat in 2019 niet meer speelt. De significante daling in de dotaties en vrijval voorzieningen van €1,4 miljoen heeft te maken met de ontwikkelingen in de voorzieningen Optimum care en BTW correcties. In 2018 zijn er significante dotaties geweest in de voorzieningen optimum care van €400k en de BTW correctie van €322k. Echter is er in 2019, naar aanleiding van het deels afwikkelen van betreffende dossiers, een vrijval gerealiseerd van €708k.

18. Financiële baten en lasten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Rentebaten	58	-48
Rentelasten	-684.411	-888.515
Totaal financiële baten en lasten	-684.353	-888.563

Toelichting:

De daling van de rentelasten wordt veroorzaakt door de afwikkeling van een vijftal leningen begin 2019. Hierover is niet langer rente verschuldigd.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

19. Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op Stichting Heliomare. Het voor Stichting Heliomare toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 conform score 12 klasse 5 Zorg- en jeugdhulp.

Voor één lid van de raad van toezicht welke in 2018, maar niet meer in 2019, verbonden was aan de Stichting Heliomare bedroeg de bezoldiging: A.P.H. Günther EUR 6.225 (bezoldigingsmaximum EUR 7.042)

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf 1 januari 2019).

19.1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	P.H.M.Fortuin - Esveld	J. Welmers
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1-2019	1-1-2019
Einde functievervulling in 2019	20-11-2019	31-12-2019
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	155.871	170.369
Beloningen betaalbaar op termijn	10.351	11.631
<i>Subtotaal</i>	166.222	182.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	172.208	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	166.222	182.000
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	P.H.M. Fortuin- Esveld	J. Welmers
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018	1-1-2018
Einde functievervulling in 2018	31-12-2018	31-12-2018
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	175.524	170.524
Beloningen betaalbaar op termijn	11.476	11.458
<i>Bezoldiging</i>	187.000	181.982
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totale bezoldiging	187.000	181.982

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

1b. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	P.H.M.Fortuin - Esveld
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Voorzitter Raad van Bestuur
Omvang dienstverband	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband	5.194
Individueel toepasselijke maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	5.194
Waarvan betaald in 2019	5.194
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen	n.v.t.
Totale uitkering	5.194

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

19.2. Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Th. J. Henrar	E.D. Kooijman	A.M. Soeteman-Wolf
Functiegegevens	voorzitter	lid/ vise vz	lid/ vise vz
Aanvang functievervulling in 2019	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019
Einde functievervulling in 2019	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2019
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	19.900	16.600	13.380
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen	-	-	-
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	Th. J. Henrar	E.D. Kooijman	A.M. Soeteman-Wolf
Functiegegevens	voorzitter	lid/ vise vz	lid
Aanvang functievervulling in 2018	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018
Einde functievervulling in 2018	31-12-2018	31-12-2018	31-12-2018
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	19.900	16.600	14.545
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900
bedragen x € 1	B.M.J. Uitdehaag	A.J.M. de Wit	
Functiegegevens	lid	lid	
Aanvang functievervulling in 2019	1-1-2019	1-1-2019	
Einde functievervulling in 2019	31-12-2019	31-12-2019	
Bezoldiging			
Bezoldiging	13.380	16.600	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.400	19.400	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen	-	-	
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	B.M.J. Uitdehaag	A.J.M. de Wit	
Functiegegevens	lid	lid	
Aanvang functievervulling in 2018	1-1-2018	1-6-2018	
Einde functievervulling in 2018	31-12-2018	31-12-2018	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	13.380	9.683	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.900	11.081	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen	-	-	

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

20. Honoraria accountant

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
De honoraria van de accountant zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	381.908	495.928
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	168.092	126.229
3 Fiscale advisering	0	24.818
4 Niet-controlediensten	45.315	23.899
5 Nagekomen accountantskosten 2018	121.400	
Totaal honoraria accountant	<u>716.715</u>	<u>670.874</u>

Toelichting:

De accountantskosten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

21. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 19.

5.1.10 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-19 €	31-dec-18 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	110.627	287.317
Materiële vaste activa	2	16.952.110	19.484.590
Financiële vaste activa	3	0	4.685.701
Totaal vaste activa		<u>17.062.737</u>	<u>24.457.608</u>
Vlottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	1.694.864	4.578.517
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	18.752	49.598
Debiteuren en overige vorderingen	6	11.303.779	10.066.970
Liquide middelen	7	10.674.930	11.665.975
Totaal vlottende activa		<u>23.692.325</u>	<u>26.361.060</u>
Totaal activa		<u><u>40.755.062</u></u>	<u><u>50.818.668</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Bestemmingsreserves	8	550.056	573.630
Bestemmingsfondsen		3.930.738	3.820.893
Algemene en overige reserves		5.135.442	3.251.281
Totaal eigen vermogen		<u>9.616.236</u>	<u>7.645.804</u>
Voorzieningen	9	3.566.754	7.685.627
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10	16.835.000	13.206.856
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	11	<u>10.737.072</u>	<u>22.280.381</u>
Totaal passiva		<u><u>40.755.062</u></u>	<u><u>50.818.668</u></u>

5.1.11 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

	<u>Ref.</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	13	39.413.024	37.323.880
Subsidies	14	2.975.875	2.941.813
Overige bedrijfsopbrengsten	15	<u>3.888.250</u>	<u>4.457.948</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		46.277.149	44.723.641
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	35.301.374	35.652.835
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	2.559.665	2.758.488
Overige bedrijfskosten	18	<u>6.160.686</u>	<u>7.709.060</u>
Som der bedrijfslasten		44.021.725	46.120.383
BEDRIJFSRESULTAAT		2.255.424	-1.396.742
Financiële baten en lasten	19	-284.992	-505.640
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>1.970.432</u></u>	<u><u>-1.902.382</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€
Toevoeging / onttrekking:			
Reserve aanvaardbare kosten		109.845	-76.964
Bestemmingsreserve huisvesting R&D		-23.574	-23.574
Algemene reserve		1.884.161	-1.801.844
		<u><u>1.970.432</u></u>	<u><u>-1.902.382</u></u>

5.1.12 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

5.1.12.1 Algemeen

Er zijn verder geen afwijkingen t.o.v. de geconsolideerde jaarrekening. Er wordt verwezen naar de grondslagen zoals opgenomen onder de geconsolideerde jaarrekening.

5.1.12.2 Afwijkingen in waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Er zijn geen afwijkingen t.o.v. de geconsolideerde jaarrekening.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Software	110.627	287.317
Totaal immateriële vaste activa	<u>110.627</u>	<u>287.317</u>

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	287.317	503.280
Af: afschrijvingen	176.690	190.093
Af: correctie aanschafwaarde/afschrijvingen	0	25.870
Boekwaarde per 31 december	<u>110.627</u>	<u>287.317</u>

Toelichting:

De software betreft o.a. investeringen in het elektronisch dossier, het salaris- en personeelsadministratiesysteem en de stuurinformatie management tools. Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.14

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	12.469.489	15.118.905
Niet aan het primaire proces dienstbare gebouwen	1.486.084	1.194.008
Machines en installaties	666.642	947.421
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	2.122.826	2.156.329
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	207.070	67.927
Totaal materiële vaste activa	<u>16.952.110</u>	<u>19.484.590</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	19.484.590	25.998.693
Bij: investeringen	1.002.074	838.046
Af: afschrijvingen	2.382.975	2.568.395
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	1.144.621	4.778.937
Af: overige mutaties	6.957	4.818
Boekwaarde per 31 december	<u>16.952.110</u>	<u>19.484.590</u>

Toelichting:

Het pand aan de Verlengde Voorstraat 8, te Wijk aan Zee is geherrubriceerd naar de "niet aan het primaire proces dienstbare gebouwen aangezien het pand in 2019 niet meer in gebruik was. De verwachte verkoop is in 2020.

Met ingang van het boekjaar 2019 wordt voor de onderhoudskosten de componentenbenadering toegepast. Hierbij zijn onderhoudskosten als onderdeel van de materiële vaste activa geactiveerd, mits aan de activeringscriteria is voldaan. De stelwijziging met ingang van 2019 heeft geleid tot een activering van onderhoudskosten voor een bedrag van € 22K. Voor een nadere specificatie van het verloop van de activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.15.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Lening aan groepsmaatschappijen	0	4.685.701
Totaal financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>4.685.701</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019	4.685.701	0
Bij: verstrekte lening		4.770.700
Af: ontvangen aflossing leningen	1.484.032	84.999
Af: Herclassificering naar vorderingen op gelieerde stichtingen	3.201.669	
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>4.685.701</u>

Toelichting:

Stichting Heliomare is in 2018 een tweetal leningsovereenkomsten aangegaan met Stichting Heliomare Onderwijs ten bedrage van in totaal € 4.770.700. De eerste leningsovereenkomst komt voort uit 2015 waarin Stichting Heliomare (kredietnemer) en Stichting Heliomare Onderwijs (mededebiteur) met de Coöperatieve Rabobank IJmond U.A een overeenkomst van investeringsfaciliteit zijn aangegaan ten behoeve van de financiering van (de ontwikkeling van) het pand aan de Velst 1, 1963 KL Heemskerk. De Bank stelt aan Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs een investeringsfaciliteit ter beschikking tot een maximum van € 3.400.000. In april 2018 is deze faciliteit aangewend en per 1 mei 2018 is de € 3.400.000 ter beschikking gesteld aan Stichting Heliomare. Nu de investeringsfaciliteit is aangegaan voor de financiering van (de ontwikkeling) van een pand dat wordt gebruikt door de Stichting Heliomare Onderwijs heeft deze de € 3.400.000 aan Stichting Heliomare Onderwijs ter beschikking gesteld in de vorm van een lening onder dezelfde voorwaarden die de Bank aan de Stichting Heliomare stelt. Het rentepercentage is 2,75%. Per 31 december 2018 is de restschuld € 3.315.001. De lening wordt afgelost in kwartaalijks bedragen van € 28.333, voor het eerst op 30 juni 2018. Vervroegde aflossing van de gehele lening is mogelijk bij wederzijdse instemming van de partijen. Besloten is deze leningsovereenkomst per 30-6-2020 vervroegd af te lossen. Derhalve heeft er een herclassificatie plaatsgevonden naar vorderingen op gelieerde stichtingen.

De tweede leningsovereenkomst komt voort uit 2016. Stichting KHO Heliomare heeft op 5 januari 2016 de eigendomsoverdracht van het terrein aan De Velst 1 te Heemskerk aan Stichting Heliomare Onderwijs mogelijk gemaakt door betaling van een bedrag van € 1.370.700. Stichting Heliomare en Stichting KHO Heliomare zijn per 1 januari 2017 juridisch gefuseerd met Stichting Heliomare als de verkrijgende stichting en Stichting KHO Heliomare als de verdwijnende stichting. Stichting Heliomare heeft aldus onder algemene titel de lening van Stichting KHO Heliomare aan Stichting Heliomare Onderwijs verkregen. Het betreft een renteloze lening met de looptijd van 30 jaar. Indien het terrein De Velst na 30 jaar nog in gebruik is door de stichting Heliomare Onderwijs treden partijen in overleg over de mogelijke verlenging van de looptijd. De lening wordt niet tussentijds afgelost echter met wederzijdse instemming van de partijen is deze leningsovereenkomst per 31-12-2019 vervroegd afgelost.

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten A-segment	6.608.932	6.385.437
Af: ontvangen voorschotten zorgverzekeraars	-4.655.095	-1.760.249
Af: voorziening onderhanden werk / gefactureerde projecten	-258.973	-46.671
Totaal onderhanden projecten	<u>1.694.864</u>	<u>4.578.517</u>

Toelichting:

De waarde van de onderhanden projecten is ontleend aan de waarde die bepaald is op basis van opbrengstwaarde van de reeds uitgevoerde verrichtingen per 31 december 2019.

Daarnaast zijn op de waardering van de onderhanden projectenvoorzieningen in mindering gebracht uit hoofde van de ingeschatte overschrijding naar rato van de contractueel overeengekomen productieplafonds en bevoorschotting van de zorgverzekeraars als gevolg van invoer DBC-systematiek.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

5. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot

Care	2017	2018	2019	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	49.598	0	49.598
Financieringsverschil boekjaar	0		30.759	30.759
Correcties voorgaande jaren	-12.007			-12.007
Betalingen/ontvangsten	0	-49.598	0	-49.598
Subtotaal mutatie boekjaar	-12.007	-49.598	30.759	-30.846
Saldo Care/Cure per 31 december	-12.007	0	30.759	18.752

Stadium van vaststelling (per erkenning):
Dagbesteding (Care)

c c a

a= interne berekening
b= overeenstemming met zorgverzekeraars
c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	18.752	49.598
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot		
	18.752	49.598

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar (WLZ excl. GGZ)

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	202.632	218.722
Af: ontvangen voorschotten	171.873	169.124
Totaal financieringsverschil	30.759	49.598

6. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Vorderingen op debiteuren	1.931.846	3.163.426
Vorderingen op gelieerde stichtingen	3.289.199	20.657
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	4.095.576	4.408.590
Overige vorderingen	1.673.686	1.474.940
Vooruitbetaalde bedragen	313.472	999.357
Totaal overige vorderingen	11.303.779	10.066.970

Toelichting:

De post Nog te factureren omzet DBC's/ DBC-zorgproducten heeft betrekking op DBC's over het jaar 2019, die per 31 december 2019 afgerond zijn, maar nog niet gefactureerd.

De vordering op de gelieerde stichtingen betreft een vordering op de Stichting Vrienden van Heliomare

Onder de overige vorderingen is een bedrag opgenomen van € 520.347(per 31 december 2017: € 773.879) voor vorderingen uit hoofde van diverse subsidies, waaronder de Wmo en Subsidieregeling Extramurale behandeling. Een bedrag van €224.269 is opgenomen ivm verstrekte transitievergoedingen die voor een deel gecompenseerd worden door het UWV. Dit betreft een compensatie die met ingang van 2019 wordt verleend.

De posten overige vorderingen en vooruitbetaalde bedragen hebben overwegend een kortlopend karakter.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bankrekeningen	10.663.343	11.663.109
Kassen	11.587	2.596
Kruisposten	0	270
Totaal liquide middelen	<u>10.674.930</u>	<u>11.665.975</u>

Toelichting:

In de liquide middelen zijn per 31 december 2019 bankgaranties inbegrepen voor een bedrag van € 16.875 (per 31 december 2018: € 112.496), die niet vrij beschikbaar zijn. De overige liquide middelen zijn vrij beschikbaar. Stichting Heliomare beschikt over een kredietfaciliteit van 2 miljoen.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bestemmingsreserve	550.056	573.630
Bestemmingsfondsen	3.930.738	3.820.893
Algemene en overige reserves	<u>5.135.442</u>	<u>3.251.281</u>
Totaal eigen vermogen	<u><u>9.616.236</u></u>	<u><u>7.645.804</u></u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-19</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserve huisvesting R&D	573.630	-23.574	0	550.056
Totaal bestemmingsreserves	<u>573.630</u>	<u>-23.574</u>	<u>0</u>	<u>550.056</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-19</u>
	€	€	€	€
Egalisatiefonds sporthal	159.878	0	0	159.878
Bestemmingsfonds (reserve aanvaardbare kosten Wlz)	3.661.015	109.845	0	3.770.860
Totaal bestemmingsfondsen	<u>3.820.893</u>	<u>109.845</u>	<u>0</u>	<u>3.930.738</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-19</u>
	€	€	€	€
Algemene reserve	3.251.281	1.884.161	0	5.135.442
Totaal algemene reserve en overige reserves	<u>3.251.281</u>	<u>1.884.161</u>	<u>0</u>	<u>5.135.442</u>

Toelichting:

De bestemmingsreserve huisvesting R&D is in 2013 gevormd door het bestuur van Stichting Heliomare (€ 520.000,- uit algemene reserve Stichting Heliomare en € 187.216,- vanuit Stichting KHO-Heliomare). Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de in 2013 opgeleverde huisvesting van het bedrijfs onderdeel Research & Development. De bestemmingreserve huisvesting R&D is een onderdeel van en behoort tot de vrije reserve.

Het egalisatiefonds sporthal heeft betrekking op een geormerkte gift van de provincie Noord-Holland in 1984 ten behoeve van de bouw van de sporthal. In 2018 zijn geen afschrijvingen geweest op de sporthal.

Het bestemmingsfonds (reserve aanvaardbare kosten Wlz) is een balanspost die alleen kan wijzigen door toevoeging of onttrekking van het verschil tussen de exploitatiekosten en de aanvaardbare kosten van de Wlz-zorg van dat jaar of door onttrekkingen die worden gedaan ten behoeve van de exploitatie van Wmo- en/of Jeugdwet zorg. Cf. Beleidsregel BR-REG-

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-19
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatiekosten	56.101	12.898	40.331	6.221	22.447
Voorziening PLB, PBL	3.152.839	367.616	364.540	0	3.155.915
Voorziening jubileumuitkeringen	142.354	22.977	22.485	4.243	138.603
Voorziening omzet correcties	2.842.002	148.920	2.987.102	3.820	0
Voorziening Optimum Care	400.000		52.847	347.153	0
Voorziening BTW correcties	813.611		550.657	262.954	0
Voorziening langdurig zieken	278.720	243.714	250.451	22.194	249.789
Totaal voorzieningen	<u>7.685.627</u>	<u>796.125</u>	<u>4.268.413</u>	<u>646.585</u>	<u>3.566.754</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-19
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	883.415
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	4.464.112
Hiervan langlopend (> 5 jr.)	18.871

Toelichting per categorie voorziening:*Voorziening reorganisatiekosten*

De voorziening reorganisatiekosten is gebaseerd op mogelijke toekomstige premiebetalingen t.b.v. pensioenverplichtingen en transitievergoedingen voor medewerkers die de organisatie hebben of gaan verlaten.

Voorziening PLB, PBL

De voorziening PLB en PBL (persoonlijk levensfase gebonden budget conform cao-Z en cao-GZ) en spaarverlof bestaat naast opgebouwde rechten van de jaren 2011-2019 uit een voorziening voor de overgangsregeling 45+. Het deel van de voorziening dat betrekking heeft op de opgebouwde rechten is opgenomen voor de nominale waarde. Van het toekomstig recht is de contante waarde opgenomen tegen een een disconteringsvoet van 0,05%. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde wordt verantwoord als dotatie. De voorziening spaarverlof is gevormd voor medewerkers die een regeling hebben getroffen.

Voorziening jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde blijfkans en de disconteringsvoet bedraagt respectievelijk 83,9% en 0,05%.

Voorziening omzet correcties

Eind 2018 is intern geconstateerd dat een deel van de tijdbesteding in de klinische DBC-zorgproducten onvoldoende herleidbaar is tot de (primaire) vaststelling. Het verschil tussen de gehanteerde normtijden en de werkelijke tijdbesteding is intern onderzocht en voorgelegd aan zorgverzekeraars en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Vooruitlopend op besluitvorming voor verzekeraars en NZa is een impactberekening over 2015-2018 opgesteld op basis waarvan een voorziening was gevormd. Inmiddels is met alle verzekeraars een vaststellingsovereenkomsten afgesloten en de voorziening geherrubriceerd naar de overige (langlopende en kortlopende) schulden.

Voorziening optimum care

In 2019 is intern geconstateerd dat op de optimum care in de periode 2017 t/m 2019 in de klinische DBC-zorgproducten de toeslag voor chronische beademing - revalidatie (190982) en ademhalingsondersteuning (190879) gelijktijdig zijn geregistreerd. In 2020 heeft hierover afstemming plaatsgevonden met de zorgverzekeraars. Hetgeen geleid heeft tot een terugbetalingsverplichting van € 52.847.

Voorziening BTW correcties

Eind 2018 is vastgesteld is dat er voor verschillende geleverde diensten ten onrechte geen BTW in rekening is gebracht. Dit heeft inmiddels geleid tot een suppletieaangiftes over de jaren 2014 t/m 2018.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2019 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan één jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Schulden aan banken	11.043.741	8.462.340
Af: disagio betaald op langlopende leningen	-165.975	-174.091
Overige langlopende schulden	5.957.234	4.918.607
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>16.835.000</u>	<u>13.206.856</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Stand per 1 januari	16.182.959	17.549.668
Af: aflossingen	4.518.450	4.681.710
Stand per 31 december	<u>11.664.509</u>	<u>12.867.958</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	620.768	4.405.618
Af: disagio betaald op langlopende leningen	165.975	174.091
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>10.877.766</u>	<u>8.288.249</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	620.768	4.405.618
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	11.043.741	8.462.340
Hiervan langlopend (> 5 jr.)	9.311.029	7.008.730

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage 5.1.17 overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De toename van de schulden aan bank wordt veroorzaakt door de herrubricering van de lening van de Rabobank van kortlopende schulden naar langlopende schulden. Op basis van de cijfers uit deze jaarrekening is geconcludeerd dat de convenantratio's zijn behaald en er niet langer sprake is van het doorbreken daarvan.

In 2015 zijn Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs met de Coöperatieve Rabobank IJmond U.A. een overeenkomst van investeringsfaciliteit aangegaan. Daarin stelt de bank aan Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs een investeringsfaciliteit ter beschikking tot een maximumbedrag van € 3.400.000. In mei 2018 is deze investeringsfaciliteit voor maximumbedrag benut. In het kader hiervan zijn de volgende zekerheden afgegeven:

- Er is een solvabiliteitsratio afgegeven van minimaal 25%.
- Er is een Debt Service Coverage Ratio afgegeven van minimaal 1,2.
- Er is een cross-default afgegeven door Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs.
- Er is een hoofdelijke medeschuldverbintenis afgegeven voor de leningen.
- Verpanding van de huidige en toekomstige inventaris, de huidige en toekomstige voorraden en de vorderingen op derden, en ter zake van die vorderingen de rechten uit verzekeringsovereenkomsten door Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs.
- Er is een Pari-Passu Verklaring afgegeven door Stichting Heliomare en Stichting Heliomare Onderwijs.
- Er is een positieve en negatieve hypotheekverklaring afgegeven door Stichting Heliomare inzake alle onroerende zaken.
- No change of structure, afgegeven door Stichting Heliomare
- No further indebtedness, afgegeven door Stichting Heliomare

Het disagio heeft betrekking op de omzetting van een aantal leningen naar Wfz-geborgde leningen in 2016.

De overige schulden bestaan uit een aantal vaststellingsovereenkomsten die zijn afgesloten met de zorgverzekeraars ter definitieve afwikkeling en terugbetaling van de te veel gedeclareerde zorg over de schadelastjaren 2015-2018.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

11. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Schuld aan bank	0	3.315.001
Crediteuren	758.254	1.097.324
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	620.768	4.405.618
Kortlopende deel overige langlopende schulden	2.156.283	0
Belastingen en sociale premies	2.733.344	1.876.979
Schulden terzake pensioenen	37.020	422.373
Nog te betalen salarissen	15.350	76.108
Vakantiegeld	1.003.626	1.064.903
Vakantiedagen	413.360	363.672
Schulden uit hoofde van transitierегeling	0	38.489
Overige schulden	2.399.507	1.524.646
Te verrekenen met zorgverzekeraars	462.023	1.999.079
Overlopende passiva	14.995	267.211
Schulden aan gelieerde stichtingen	122.542	5.828.978
Totaal overige kortlopende schulden	<u>10.737.072</u>	<u>22.280.381</u>

Toelichting:

De schuld aan bank is in 2019 onder de langlopende leningen verantwoord (2018: kortlopend). Dit aangezien er op basis van de jaarrekening 2019 wordt voldaan aan de bankcovenantratio's en er naar verwachting in de komende periode eveneens aan de bankcovenantratio's zal worden voldaan.

De kortlopende aflossingsverplichting is significant gedaald vanwege de aflossing van een vijftal Rabobankleningen begin 2019. Zie tabel opgenomen onder 5.1.17.

Belastingen en sociale premies zijn significant toegenomen vanwege het feit dat er definitieve naheffings aanslagen zijn ontvangen over de jaren 2014-2018.

Ten opzichte van 2018 is in 2019 een bedrag van €2,2 miljoen verantwoord als kortlopende deel van de overige langlopende schulden, gerelateerd aan de afwikkeling van MSZ compliance dossier in 2020. Ten opzichte van 2018 heeft in 2019 ook de eindafrekening met het RKZ plaatsgevonden over de jaren 2017-2019 voor een totaalbedrag van €0,6 miljoen. In de overige schulden is verder een eenmalige uitkering op basis van CAO-Z 2019 opgenomen voor een bedrag van €0,6 miljoen.

Te verrekenen met zorgverzekeraars heeft betrekking op de DBC-facturatie over eerdere jaren. Dit is het bedrag dat per 31 december 2019 naar verwachting aan de zorgverzekeraars zal moeten worden terugbetaald als gevolg van de overschrijding van de productieplafonds. Deze post dient daarom in samenhang met de onder punt 8 opgenomen vordering "Nog te factureren omzet DBC" te worden beschouwd.

De significante daling in de schulden aan gelieerde stichtingen komt voort uit het feit dat vóór 2019 de liquide middelen voornamelijk op groepsniveau centraal beheerd werden. Ultimo 2019 is de schuld aan Stichting Heliomare Onderwijs nagenoeg volledig afgewikkeld.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Claims

Tegen de organisatie zijn geen claims ingediend.

Meerjarige financiële verplichtingen

	<u>korter dan 1 jaar</u>	<u>1 en 5 jaar</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
ICT verplichtingen	721.508	779.597	1.501.106
TD (kleinonderhoud) verplichtingen	31.958	0	31.958
Lease verplichtingen	5.980	23.421	29.401
Overige verplichtingen	<u>264.372</u>	<u>92.303</u>	<u>356.674</u>
Totaal	1.023.818	895.321	1.919.139

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2019 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 23.601,4 miljoen tegen prijsniveau 2018 (2018: € 22.542,3 prijsniveau 2017).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2019. Heliomare is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting, evenals in voorgaand jaar, niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

Huurverplichtingen

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
De lopende huurverplichtingen zijn als volgt:		
Huurverplichtingen korter dan 1 jaar	399.825	466.958
Huurverplichtingen tussen 1 en 5 jaar	502.622	823.290
Huurverplichtingen langer dan 5 jaar	0	0
Totaal van huurverplichtingen	<u>902.447</u>	<u>1.290.248</u>

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij Coöperatieve Rabobank IJmond Noord bedraagt per 31 december 2019 € 2 mln (2018: € 2 mln), en de rente EURIBOR plus 0,25%-punt. Ultimo 2019 was er, evenals ultimo 2018, geen aanwending van deze kredietfaciliteit.

De verstrekte bankgaranties betreft voor een deel van € 16.875 (31 december 2018: € 16.875) gelden op een geblokkeerde bankrekening die niet vrij beschikbaar is en voor een deel van € 95.620 (31 december 2018: € 95.620) een inperking op de kredietfaciliteit bij Coöperatieve Rabobank IJmond Noord. Ultimo 2019 bedragen de verstrekte bankgaranties in totaal € 112.496.

Voor het Kind Jeugd Centrum heeft stichting Heliomare een regeling kosten gemene regeling afgesloten met Stichting Heliomare Onderwijs waarin de kosten van huisvesting worden verdeeld conform de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde verhouding tussen onderwijs en zorg van 72% : 28%.

Indien het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) op zijn garantieverplichtingen wordt aangesproken en in het extreme geval het vermogen van WfZ onvoldoende is om aan de garantieverplichtingen te voldoen, dan kan het WfZ via de obligoverplichting een beroep doen op financiële hulp van de WfZ-deelnemers. De hulp wordt in dat geval geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WfZ. Het obligo bedraagt maximaal 3% van de restantschuld van de geborgde leningen. De mogelijke verplichting voor Stichting Heliomare bedraagt derhalve € 252.168 (2018: € 357.343).

5.1.14 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Software	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	1.190.839	0	0	0	0	1.190.839
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	903.522	0	0	0	0	903.522
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>287.317</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>287.317</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	0	0	0	0
- Geactiveerd in boekjaar		0	0	0	0	0
- afschrijvingen	176.690	0	0	0	0	176.690
- bijzondere waardeverminderingen		0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde		0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen		0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve activering in boekjaar		0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen		0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-176.690</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-176.690</u>
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	1.190.839	0	0	0	0	1.190.839
- cumulatieve activering in boekjaar	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.080.212	0	0	0	0	1.080.212
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>110.627</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>110.627</u>
Afschrijvingspercentage	20%					

5.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Niet aan primaire proces dienst- bare gebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019							
- aanschafwaarde	38.139.675	4.488.229	6.033.041	6.387.533	67.927	0	55.116.405
- cumulatieve afschrijvingen	23.020.770	3.294.221	5.085.620	4.231.204	0	0	35.631.815
Boekwaarde per 1 januari 2019	15.118.905	1.194.008	947.421	2.156.329	67.927	0	19.484.590
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	144.197	0	58.203	592.605	207.069	0	1.002.074
- Geactiveerd in boekjaar			0	60.969	-60.969		0
- afschrijvingen	1.247.420	145.355	338.982	651.219	0		2.382.975
- overige mutaties		0		0	-6.957		-6.957
- herrubricering aanschafwaarde	-5.204.703	5.204.703					
- herrubricering cumulatieve afschrijvingen	3.658.509	-3.658.509					
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde			0	491.180	0		491.180
.cumulatieve herwaarderingen							
.cumulatieve afschrijvingen			0	491.180	0		491.180
- <i>desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	0	3.416.715	0	132.819	0		3.549.534
cumulatieve herwaarderingen				0			
cumulatieve afschrijvingen	0	2.307.952	0	96.961	0		2.404.913
per saldo	0	1.108.763	0	35.858	0	0	1.144.621
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-2.649.416	292.076	-280.779	-33.503	139.143	0	-2.532.480
Stand per 31 december 2019							
- aanschafwaarde	33.079.169	6.276.217	6.091.244	6.417.108	207.070	0	52.070.808
- cumulatieve afschrijvingen	20.609.681	4.790.134	5.424.602	4.294.282		0	35.118.698
Boekwaarde per 31 december 2019	12.469.489	1.486.084	666.642	2.122.826	207.070	0	16.952.110
<i>Afschrijvingspercentage</i>	Variabele % van 0%, 1,81%, 4,66%, 5% en 10%	5% - 8,33% - 10% afwijkend 1,81% - 2,18%	10%, 5,18%	10% 20% 33,3%	Geen		

5.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensatie- regeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019	0	4.685.701	0	0	0	4.685.701
Aflossingen lening		-1.484.032	0	0	0	-1.484.032
Herclassificering naar vorderingen op gelieerde stichtingen		-3.201.669				-3.201.669
			0	0	0	
Verstekte leningen / verkregen effecten		0				0
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

BIJLAGE

5.1.17 Overzicht langlopende schulden ultimo 2019 (zorg)

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2018	Nieuwe leningen in 2019	Aflossing in 2019	Restschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Aflossingswijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Phelps	6-nov-84	226.890	40	onderhands	5,00%	67.115		9.867	57.248	0	5	Annuitair	10.360	Hypotheekclausule
Rabobank	1-jan-01	3.176.462	25	hypothecair	1,45%	889.411		889.411	0	0	0	Lineair	0	Pos./neg. Hyp.clausule
Nat.Ned.	30-aug-13	1.983.996	7	hypothecair	1,40%	472.380		283.428	188.952	0	0	Lineair	188.952	Garantie WfZ
Nat.Ned.	30-aug-13	10.168.092	33	hypothecair	3,01%	8.524.764		308.124	8.216.640	6.676.020	27	Lineair	308.124	Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	1.000.000	35	hypothecair	4,60%	714.286		714.286	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	1.000.000	30	hypothecair	4,60%	666.668		666.668	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	1.300.000	15	hypothecair	4,60%	433.333		433.333	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-jan-09	2.200.000	20	hypothecair	4,60%	1.100.001		1.100.001	0	0	0	Lineair		Garantie WfZ
Rabobank	1-mei-18	3.400.000	10	hypothecair	2,75%	3.315.001		113.332	3.201.669	2.635.009	9	Lineair	113.332	Hypotheekclausule
Totaal						16.182.959	0	4.518.450	11.664.509	9.311.029			620.768	

5.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	37.022.822	34.974.547
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	237.956	255.193
Opbrengsten Jeugdzorg	0	422
Opbrengsten Wmo	1.473.437	1.496.124
Overige zorgprestaties	678.809	597.594
Totaal	<u>39.413.024</u>	<u>37.323.880</u>

Toelichting:

De MSZ-opbrengsten zijn met € 2 miljoen gestegen waarvan € 0,8 miljoen op basis van de reguliere indexering en € 1,3 miljoen op basis van structurele productiviteitsverbeteringen (urenproductie en productiegroei in DBC's).

14. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Beschikbaarheidsbijdrage opleidingen	681.268	751.643
Subsidies Wlz/Zvw zorg	1.317.236	1.262.931
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	72.750	57.500
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	904.621	869.739
Totaal	<u>2.975.875</u>	<u>2.941.813</u>

15. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed)	3.888.250	4.457.948
Totaal	<u>3.888.250</u>	<u>4.457.948</u>

Toelichting:

In de overige opbrengsten is de boekwinst ten bedrage van €1 miljoen (2018: € 1,5 miljoen) in verband met de desinvesteringen op Materiële vaste activa inbegrepen.

5.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

16. Personeelskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Lonen en salarissen	26.602.457	26.663.853
Sociale lasten	4.161.600	3.952.419
Pensioenpremies	2.295.652	2.279.264
Andere personeelskosten	1.084.015	1.009.069
Subtotaal	<u>34.143.724</u>	<u>33.904.605</u>
Doorbelaste personeelskosten naar groepsmaatschappijen	-359.444	-363.019
Personeel niet in loondienst	1.517.094	2.111.249
Totaal personeelskosten	<u><u>35.301.374</u></u>	<u><u>35.652.835</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Revalidatie, Sport & Arbeid	403	410
Wonen en Dagbesteding	0	0
R&D	7	7
Facilitaire en Stafdiensten	79	80
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>489</u>	<u>497</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	<u>0</u>	<u>0</u>

17. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
- immateriële vaste activa	176.690	190.093
- materiële vaste activa	2.382.975	2.568.395
Totaal afschrijvingen	<u>2.559.665</u>	<u>2.758.488</u>

18. Overige bedrijfskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.756.605	1.679.708
Algemene kosten	1.985.573	2.322.225
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.351.684	1.429.964
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	578.406	721.827
- Energie totaal	455.817	406.580
Subtotaal	<u>1.034.223</u>	<u>1.128.407</u>
Huur en leasing	642.708	513.042
Dotaties en vrijval voorzieningen	-610.107	635.714
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>6.160.686</u></u>	<u><u>7.709.060</u></u>

Toelichting:

De significante daling in de algemene kosten van €900k heeft voor ruim €500k betrekking op lagere advieskosten ten opzichte van 2018, waarin hogere kosten zijn gemaakt in verband met de compliance dossiers. Verder was er in 2018 sprake van buitengewone uitgaven van ruim €330k in verband met asbestsanering wat in 2019 niet meer speelt. De significante daling in de dotaties en vrijval voorzieningen van €1,4 miljoen heeft te maken met de ontwikkelingen in de voorzieningen Optimum care en BTW correcties. In 2018 zijn er significante dotaties geweest in de voorzieningen optimum care van €400K en de BTW correctie van €322K. Echter is er in 2019, naar aanleiding van het deels afwikkelen van betreffende dossiers, een vrijval gerealiseerd van €708K.

5.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

19. Financiële baten en lasten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Rentebaten	91.294	63.204
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	<u>0</u>	<u>0</u>
Subtotaal financiële baten	91.294	63.204
Rentelasten	-376.286	-568.844
Overige financiële lasten	<u>0</u>	<u>0</u>
Subtotaal financiële lasten	-376.286	-568.844
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-284.992</u></u>	<u><u>-505.640</u></u>

5.1.19 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Heliomare heeft de jaarrekening 2019 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 28-10-2020.

De raad van toezicht van de Stichting Heliomare heeft de jaarrekening 2019 goedgekeurd in de vergadering van 28-10-2020.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.11.

Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds maart 2020 heeft Heliomare volop te maken met het Corona-virus. Wij verwijzen naar de toelichting 'Gevolgen van Covid-19'.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

De heer dr. J. Welmers
Lid Raad van Bestuur

De heer G.C. van de Logt RA
Lid Raad van Bestuur

De heer mr. Th. J. Henrar
Voorzitter Raad van Toezicht

Mevrouw drs. E.D. Kooijman
Vice voorzitter Raad van Toezicht

De heer prof. dr. P.P.M. van Zuijlen
Lid Raad van Toezicht

De heer A.J.M. de Wit
Lid Raad van Toezicht

Mevrouw mr. A.A.F. Talitsch
Lid Raad van Toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 14, dat het behaalde resultaat uitsluitend kan worden aangewend ten behoeve van gelijksoortige activiteiten, voor zover deze zijn aan te merken als activiteiten in het kader van het algemeen maatschappelijk belang.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Heliomare heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.